

TRƯỜNG THCS LONG BIÊN
TỔ XÃ HỘI

NỘI DUNG ÔN TẬP KIỂM TRA CUỐI HỌC KÌ I
NĂM HỌC 2021 - 2022
MÔN NGỮ VĂN- KHỐI 8

I. NỘI DUNG KIẾN THỨC CẦN ÔN TẬP:

1. Phạm vi ôn tập

a. Văn bản.

- *Đánh nhau với cối xay gió*
- *Thông tin về ngày Trái Đất năm 2000.*
- *Ôn dịch, thuốc lá* – Nguyễn Khắc Viện.
- *Bài toán dân số* - Thái An
- *Đập đá ở Côn Lôn* – Phan Chu Trinh.

b. Tiếng Việt.

- Trường từ vựng
- Từ tượng hình, từ tượng thanh
- Trợ từ, thán từ, tình thái từ.
- Nói quá, nói giảm, nói tránh.
- Câu ghép
- Dấu ngoặc đơn và dấu hai chấm
- Dấu ngoặc kép

c. Tập làm văn.

- Văn nghị luận
- Văn thuyết minh.

2. Một số câu hỏi trọng tâm

Câu hỏi định hướng nội dung lí thuyết cần ôn tập

- Câu hỏi về tác giả, tác phẩm, hoàn cảnh sáng tác, xuất xứ, thể loại, phương thức biểu đạt.
- Nhận diện từ, câu, nêu dấu hiệu nhận biết và chức năng của từ và câu đó.
- Nhận diện biện pháp nghệ thuật và tác dụng của biện pháp đó với câu thơ, câu văn.
- Viết đoạn văn phân tích nhân vật hoặc theo các cách trình bày nội dung đoạn văn đã được học. Trong đoạn có lồng ghép tiếng Việt.
- Viết bài tập làm văn thuyết minh về một thể loại văn học

Câu hỏi vận dụng, nâng cao, mở rộng:

Học sinh biết vận dụng kiến thức để viết đoạn văn nghị luận xã hội. Hiểu được khái niệm, phân tích được các biểu hiện, ý nghĩa, nguyên nhân, tác hại của vấn đề. Đưa ra giải pháp để giải quyết vấn đề. Rút ra được bài học nhận thức và hành động.

III. MỘT SỐ DẠNG BÀI TẬP THAM KHẢO

Bài tập 1.

Đọc ngữ liệu sau và trả lời các câu hỏi bên dưới:

...Đêm hôm ấy, hai người ở dưới các vòm cây, và Đôn Ki-hô-tê bẻ một cành khô, rút cái mũi sắt ở chiếc cán gậy lấp vào thành ngọn giáo. Đôn Ki-hô-tê suốt đêm không ngủ để nghĩ tới nàng Duyn-xi-nê-a của lão, bắt chước những hiệp sĩ lão từng đọc trong sách thức trắng nhiều đêm rờng ở trong khu rừng hoặc nơi hoang mạc liên tưởng nhớ tới tình nương.

1. Đoạn văn trên trích từ văn bản nào? Tác giả?
2. Viết một câu nêu nội dung chính của đoạn văn.
3. Viết lại đoạn văn được trích ở trên (có sử dụng yếu tố miêu tả và biểu cảm khi kể).
4. Viết đoạn văn ngắn (8- 10 câu) nêu nhận xét của em về nghệ thuật tiêu biểu mà tác giả sử dụng để xây dựng cặp nhân vật Đôn Ki-hô-tê và Xan-chô Pan-xa. Trong đoạn văn có sử dụng trợ từ, thán từ, tình thái từ (Gạch chân, chỉ rõ)

Bài tập 2:

Đọc ngữ liệu sau và trả lời các câu hỏi bên dưới:

Theo các nhà khoa học, bao bì ni lông lẫn vào đất làm cản trở quá trình sinh trưởng của các loài thực vật bị nó bao quanh, cản trở sự phát triển của cỏ dẫn đến hiện tượng xói mòn ở các vùng đồi núi. Bao bì ni lông bị vứt xuống cống làm tắc các đường dẫn nước thải, làm tăng khả năng ngập lụt của các đô thị về mùa mưa. Sự tắc nghẽn hệ thống cống rãnh làm cho muỗi phát sinh, lây truyền dịch bệnh. Bao bì ni lông trôi ra biển làm chết các sinh vật khi chúng nuốt phải. Đặc biệt bao bì ni lông màu đựng thực phẩm làm ô nhiễm thực phẩm do chứa các kim loại như chì, ca-đi-mi gây tác hại cho não và là nguyên nhân gây ung thư phổi. Nguy hiểm nhất là khi các bao bì ni lông thải bỏ bị đốt, các khí độc thải ra đặc biệt là chất đi-ô-xin có thể gây ngộ độc, gây ngất, khó thở, nôn ra máu, ảnh hưởng đến các tuyến nội tiết, giảm khả năng miễn dịch, gây rối loạn chức năng, gây ung thư và các dị tật bẩm sinh cho trẻ sơ sinh.

(Thông tin về Ngày Trái Đất năm 2000, Ngữ văn 8, tập 1)

1. Hãy cho biết Ngày Trái Đất là ngày nào? Được khởi xướng năm nào?
2. Xác định kiểu văn bản và phương thức biểu đạt chính của văn bản trên.
3. Tìm các từ sắp xếp thành một trường từ vựng và đặt tên cho trường từ vựng đó
4. Nêu nội dung của đoạn văn trên.

5. Theo em, nguyên nhân cơ bản nào làm cho việc sử dụng bao bì ni lông gây hại đối với môi trường?

Bài tập 3:

Đọc ngữ liệu sau và trả lời các câu hỏi bên dưới:

“Khói thuốc lá chứa nhiều chất độc, thấm vào cơ thể. Nạn nhân đầu tiên là những lông rung của những tế bào niêm mạc ở vòm họng, ở phế quản, ở nang phổi bị chất hắc ín trong khói thuốc lá làm tê liệt. Các lông mao này có chức năng quét dọn bụi bặm và các vi khuẩn theo luồng không khí tràn vào phế quản và phổi; khi các lông mao ngừng hoạt động, bụi và vi khuẩn không được đẩy ra ngoài, tích tụ lại gây ho hen và sau nhiều năm gây viêm phế quản”

(Ngữ văn 8- tập 1)

1. Đoạn trích trên được trích từ văn bản nào? Tác giả của văn bản là ai? Trình bày xuất xứ văn bản
2. Tìm trường từ vựng chỉ các bộ phận cơ thể con người trong đoạn trích.
3. Xác định chủ ngữ và vị ngữ trong câu sau và cho biết quan hệ ý nghĩa giữa các vế câu đó:

“Các lông mao này có chức năng quét dọn bụi bặm và các vi khuẩn theo luồng không khí tràn vào phế quản và phổi.”

4. Qua đoạn trích tác giả muốn nói nhấn nhủ điều gì tới bạn đọc?
5. Trình bày nội dung văn bản em vừa tìm được.

Bài tập 4:

Đọc đoạn văn sau và thực hiện yêu cầu bên dưới:

*“Đừng để cho mỗi con người trên trái đất này **chỉ** còn diện tích 1 hạt thóc. Muốn thế phải góp phần làm cho chặng đường đi đến ô thứ 64 càng dài lâu hơn, càng tốt. Đó là con đường “tồn tại hay không tồn tại” của chính loài người”.*

(Sách giáo khoa Ngữ văn 8, Tập Một)

1. Đoạn văn trên được trích từ văn bản nào? Của ai?
2. Tác giả đã lập luận vấn đề như thế nào? Hiệu quả của cách lập luận đó?
3. Trước vấn đề bức thiết trên, em có suy nghĩ và những đề xuất gì? Trình bày bằng một đoạn văn tổng phân hợp 12 câu. Trong đoạn có sử dụng và chú thích rõ một câu ghép có quan hệ bổ sung và một thán từ.
4. Từ in đậm trong đoạn văn đã cho là từ loại nào? Tìm trong đoạn trích một từ khác cùng kiểu từ loại với nó

Bài tập 5: Đọc ngữ liệu sau và trả lời các câu hỏi bên dưới:

*Làm trai đứng giữa đất Côn Lôn,
Lùng lẫy làm cho lở núi non.
Xách búa đánh tan năm bảy đống,
Ra tay đập bể mấy trăm hòn.*

(Ngữ văn 8, tập 1)

1. Bài thơ trích trong văn bản nào? Của ai?
2. Nêu hoàn cảnh sáng tác bài thơ.
3. Em hình dung công việc đập đá của người tù ở Côn Đảo là một công việc như thế nào ? (Không gian, điều kiện làm việc và tính chất công việc.)
4. Bài thơ có 2 lớp nghĩa? Hai lớp nghĩa đó là gì?
5. Chỉ ra biện pháp tu từ được sử dụng trong đoạn thơ trên và nêu tác dụng.
6. Nêu ý nghĩa của bài thơ.
7. Kể tên các bài thơ và tác giả đã học và đọc thêm trong sách *Ngữ văn 8*, tập một - Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam cùng chủ đề với bài thơ này.
8. Bằng một đoạn văn diễn dịch 12 câu, phân tích hình tượng người chiến sĩ cách mạng trong bài thơ. Trong đoạn có sử dụng và chỉ rõ 1 câu ghép và một tình thái từ.

Bài tập 6.

Tìm các quan hệ từ/ cặp quan hệ từ ứng với các mối quan hệ ý nghĩa sau trong câu ghép. Đặt câu với các từ em vừa tìm được.

- Nguyên nhân – kết quả.
- Điều kiện – kết quả
- Giả thiết – kết quả
- Tương phản.
- Đồng thời
- Bổ sung.

Bài tập 7.

Tìm biện pháp tu từ trong những câu sau và nêu tác dụng:

- a. *Cày đồng đang buổi ban trưa*
Mồ hôi thánh thót như mưa ruộng cày (Ca dao)
- b. *Em đã về châu Thượng đế* (Cô bé bán diêm – An – đéc – xen)
- c. *Lão Hạc ơi! Lão hãy yên lòng mà nhắm mắt! Lão đừng lo gì cho cái vườn của lão.* (Lão Hạc – Nam Cao)

Bài tập 8.

Có thể thay từ **chết** trong các câu sau bằng cách nói khác được không? Vì sao?

- a. *Tôi nói chuyện với vợ tôi. Thị gạt phắt đi:*
- *Cho lão chết! Ai bảo lão có tiền mà chịu khổ! Lão làm lão khổ chứ ai làm lão khổ! Nhà mình sung sướng gì mà giúp lão? Chính con mình cũng đói...*
(Lão Hạc - Nam Cao)
- b. *Trong những năm qua, số người mắc bệnh truyền nhiễm và chết vì các bệnh truyền nhiễm giảm dần.* (Báo cáo y tế)

Bài tập 9.

Lập dàn ý và viết thành bài hoàn chỉnh các đề văn sau:

1. Thuyết minh về một môn thể thao mà em yêu thích
2. Thuyết minh về một thể loại văn học em đã được học (Truyện ngắn, hồi kí, tiểu thuyết,...)
3. Thuyết minh về một món đồ chơi tuổi thơ.

Bài tập 10

Vận dụng kiến thức để giải quyết vấn đề thực tiễn

1. Từ văn bản “*Thông tin về Ngày Trái Đất năm 2000*”, hãy viết một đoạn văn khoảng nửa trang giấy trình bày giải pháp của em nhằm hạn chế tác hại của bao bì ni lông đối với môi trường.
2. Cho câu chủ đề sau: “*Hút thuốc lá có hại cho sức khỏe*”. Từ câu chủ đề trên, hãy viết một đoạn văn khoảng nửa trang giấy trình bày những giải pháp của em.
3. Từ văn bản “*Bài toán dân số*”, hãy viết một đoạn văn khoảng nửa trang trình bày suy nghĩ của em về tình trạng bùng nổ dân số ở nước ta.

Long Biên, ngày 29 tháng 12 năm 2021

NGƯỜI LẬP

NHÓM TRƯỞNG

KT HIỆU TRƯỞNG

P.HIỆU TRƯỞNG

(đã kí)

Dương Thị Hồng Nhung

Ngô Thị Thuỷ

Cao Thị Phương Anh